

ÀNIMES CONFINADES

Encara tinc les mans plenes de terra, no me les vull espolsar, vull recordar per què n'hi tinc, de terra, a les mans, d'on ve aquesta terra vermella que he anat rasant fins a tenir-ne prou per cobrir el cos del meu germà. M'ho havien prohibit, per això, amb més raó m'hi he esforçat. He desafiat el càstig del meu oncle, però no em fa res. A la meva família, de càstigs, no n'han faltat, ja no vindrà d'un. Ni en faltaran, després d'aquesta prohibició. Però no es pot deixar un germà insepult si l'altre gaudeix de tots els honors. No són tots dos germans meus? No han mort l'un en mans de l'altre? Per quina raó hauria de deixar la seva ànima vagant fins a l'infinit? En la tasca d'enterrar-lo tampoc no he rebut el suport de la meva germana, però sí el del meu estimat Hemó, i amb això en tinc prou. Confinada dins d'aquesta cova, allunyada d'ell, ja no puc somiar en els dies feliços que ens esperaven; sé que la seva desesperació li farà prendre una decisió tràgica, però unirà el seu destí al meu, i ja ningú no ens podrà separar. Ara no li donaré al meu oncle el plaer de veure'm morir a poc a poc, víctima d'aquest confinament on m'ha abocat. Esquinço el meu vestit, en faig una tira llarga amb nusos, me la cargolo al voltant del coll i des d'aquell sortint de la roca em deixo caure...

He entrat d'amagat dins d'aquest temple subterrani. És fondo, hi ha molts racons, són foscos. Hi fa fred, però a mi ja m'és igual. Amneris ha decidit el meu destí. Sense Radamés no he de viure, i ella l'ha condemnat a mort i aviat l'emparedarà dins d'aquesta cavitat llòbrega i humida. Quan l'amor no és correspost pot portar-nos a fer els més grans disbarats, fins i tot destruir l'objecte del nostre amor abans de permetre que un altre en pugui gaudir. Però Amneris no se sortirà amb la seva, aquí restarem confinats fins que la mort se'ns emporti. Espero, escolto, miro... Veig una mica de llum, crec que ja ha entrat, m'hi acosto, l'abraço... I li dic: *Trist cant el nostre himne de mort. Tot és en va. Tot s'ha acabat, a la terra, per a nosaltres. Oh, terra, adéu!... El cel s'obre per a nosaltres, i les nostres ànimes errants volen devers la llum del dia etern...**

Ja fa uns quants dies que estic tancada en aquesta habitació. Concretament, mil. I la veritat és que no em puc queixar. *Aquí tot és ordre i bellesa, luxe, calma i plaer.*** El meu marit, que té molt poder,

m'ha confinat en aquest espai per matar-me. Això va ser al començament. La seva experiència amb les dones havia estat tan decebedora que va decidir que cada dia es casaria amb una i al matí la mataria. Així escarmentarien totes les dones, que no poden deixar de ser infidels perquè són volubles i frívols. Ja en portava unes quantes de mortes quan vaig aparèixer jo, que mal m'està el dir-ho, a més de bonica sóc bastant espavilada. De seguida vaig veure que els meus encants personals no servien de res perquè les anteriors esposes també eren molt boniques. Potser pensava deixar les lletges per a més endavant. I un cop complert el meu deure conjugal amb plaer per a totes dues parts, vaig haver de començar a rumiar com ho podria fer perquè no em tallessin el coll l'endemà al matí. Li vaig començar a parlar d'un mariner que es deia Simbad i que tenia una història apassionant. Vam passar tota la nit amb aquella història però al matí, quan va sortir el sol i jo ja em veia directa a l'escorxador, encara no havia acabat de narrar les aventures del mariner, i el meu marit, molt encuriosit pel que li havia passat a un personatge tan intrèpid, va voler saber-ne la continuació. De manera que vam quedar que a la nit seguiríem. I així ho vam fer. Primer complir el deure conjugal, després explicar històries. D'aquesta manera han passat mil dies, jo no he sortit de l'habitació, tenim tres fills, ens estimem, però ell continua amb la idea de tallar-me el coll. I aquí ve el problema: falta molt poquet per acabar la última història i ja no en sé cap més. Avui serà la nit mil i una. Què passarà? Em perdonarà? Li podré fer veure que jo no sóc com les altres i que en mi hi pot confiar? Haurem d'esperar que passin els anys per saber la resposta.

Avui el dinar no valia res, sembla que amb els preparatius de la boda de l'Edward s'han oblidat que em deuen un respecte. M'han pujat una safata amb un pastís de ronyons fred, un púding ressec i un vi esbravat. I el sopar, dolent i escàs. La Grace Poole cada dia està pitjor; el mam la té dominada i sovint no pot evitar fer una becaïnet a prop meu i oblidar-se de la vigilància. Ja fa molts anys que estic confinada a la torre més alta de Thornfield, i encara no entenc per què. Jo l'estimava l'Edward, i l'estimo, però el meu amor no és com els altres. Em diuen que estic boja, que el meu pare va enganyar el senyor Rochester i li va encolomar una filla defectuosa, trastocada, com també ho havia estat la meua mare. Ningú no em va preguntar si jo volia aquell matrimoni, i jo em vaig esforçar per fer-ho bé, però no me'n vaig sortir. No feia el que s'esperava de mi, i en canvi feia

moltes coses que ningú no s'esperava. I el pobre Edward se'n va cansar, em va arrencar de la família i em va enclaustrar en aquesta habitació del castell enmig de l'erm de les terres altes britàniques. No em deixen sortir, estic confinada, només la Grace Poole té cura de mi, però m'he assabentat que una mosca morta ha entrat com a institutriu de l'Adèle i ha captivat el cor del meu marit. Però no se sortirà amb la seva. Acabo de veure la Grace adormida al costat de la porta; la clau li penja de la butxaca, no cal gaire habilitat per prendre-la-hi. L'agafo, i amb molta cura la poso al forat i giro. Ja sóc al passadís. Baixo les escales i em planto davant la porta de l'habitació de la mosca morta. Està dormint i el seu vestit de núvia està exposat damunt la butaca. L'agafo d'una revolada i l'esquinço en vint trossos. La feina que tindrà a recosir-lo si se'l vol posar! De passada agafo la llàntia i esquitxo una mica per aquí, per allà, el foc sempre va bé, purifica. Torno a pujar cap amunt...

Han passat els anys, la boda no s'ha celebrat, però l'Edward no ha tornat a mi. La mosca morta va fugir quan va saber de la meva existència. Potser a última hora no era tan mosca morta. Però jo ja no em sento amb forces per continuar vivint aquest confinament com si encara pogués esperar-ne alguna cosa de bo. Avui serà el dia. Ho tinc tot preparat. Avui calaré foc a Thornfield i l'Edward, intentant-me salvar, s'endurà una bona cremada. Jo sucumbiré a les flames, però ell, potser perdrà la vista; això li servirà d'escarment. No sé què se n'ha fet de la mosca morta. Algun dia tornarà i es trobarà un bon panorama...

En Paul no ha vingut a veure'm, ni avui, ni ahir ni mai. No ve, em té aquí confinada en aquesta institució des de fa anys, però jo no estic boja. Jo només vull expressar amb les meves mans i amb les meves eines la bellesa del fang, del marbre, del bronze... Vaig tenir un bon mestre, vam treballar plegats molts anys, ens vam estimar. Ell també va saber aprofitar de mi, molt més jove, les habilitats dels meus dits, les meves idees, les meves propostes. Tant que em va costar que em deixessin entrar a treballar al seu taller! Una dona no s'ha de dedicar a l'escultura, em deia el meu germà Paul, ell sempre tan benpensant! Un home pot fer el que vulgui però una dona ha de mirar per la seva reputació. Vaig ajudar l'Auguste a crear moltes de les seves obres més importants, però

sempre hi havia entre ell i jo l'ombra d'una altra. I així ho vaig voler expressar a *L'Âge mûr*, que va ser molt elogiada. És veritat que a vegades he estat una mica nerviosa, que no he entès la realitat, que el meu taller m'ha semblat una presó i l'he destruït. Però ara ja porto quasi trenta anys aquí dins, i en Paul no contesta a les meves demandes reiterades d'alliberament. Ell passarà a la història com un gran poeta, com un fervent catòlic, com un home exemplar, però el seu cor és un gel que tant de bo es fongui a l'infern.

Amsterdam és una ciutat bonica però jo no la puc apreciar ara mateix. Estic amagada en una habitació, sense finestres ni cap vista a l'exterior. No estic sola, la meua família m'acompanya. No sóc a casa meua. A fora passen coses rares, hem hagut de marxar de Frankfurt i uns amics ens han acollit aquí. Fa poc vaig fer tretze anys i em van regalar una llibreta que ara serà el meu diari. Cada dia hi escric allò que penso, els sentiments que experimento confinada en un espai tan petit, la por que em descobreixin, que ens descobreixin a tota la família i ens facin mal. A més d'escriure també lleixo, estudio, intento que el temps no se'm faci tan llarg. Potser quan sigui gran em puc dedicar a la literatura. A mi m'agradaria, crec que no ho faig malament això d'escriure. Ara he sentit dir a la ràdio que quan acabi la guerra serà molt interessant recollir els testimonis del sofriment de la població, i que potser se'n podria fer un llibre. No serà un sol llibre, de ben segur que n'hi haurà molts, perquè de sofriment n'hi està havent més del que puguem imaginar.

Fa gairebé dos anys que sóc en aquest cau. He escrit molt, he madurat, he après a no tenir gaire esperança... Però, calla, sento un soroll, la porta que s'obre i entra una gent.

Potser ens vénen a treure d'aquest confinament i podrem veure altra vegada la llum del sol!

* Verdi, G. *Aida*

** Baudelaire, Ch. *Les flors del mal*